

РЕШЕНИЕ

№ 1456

гр. София, 09.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43
състав**, в публично заседание на 10.02.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **10593** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл.284, ал. 1 от ЗИНЗС.

Делото е образувано по искова молба на М. В. П. с настоящ адрес СЦЗ, [населено място], [улица], с която е предявен иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за заплащане на обезщетение в размер на 50 000 лева за периода от 01.11.2018г. до 12.09.2019г. за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразни действия и бездействия на служители на ответника, изразяващи се в поставяне на ищеца в нечовешки условия за живот, унижително положение, тормоз, страх, болка и страдания. Негативните преживявания са в резултат от ухапвания от дървеници в ареста на адрес [улица]и в СЦЗ на адрес [улица] – 11 група. В исковата молба се твърди, че дървениците не са били отстранени от служители на ответника. Всеки ден ищецът е убивал по около 100 от тях в леглото си. Постоянно е бил нахапан, не е можел да спи. Върху главницата се претендира лихва от 01.11.2018г. до окончателното плащане. Доводите се поддържат в хода на съдебното производство от адв.Ю.. Направено е искане за присъждане на разноски по списък по чл. 80 от ГПК.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията, чрез упълномощения си процесуален представител юрисконсулт С., в писмен отговор на исковата молба и в хода на съдебното производство по същество поддържа становище за неоснователност и недоказаност на исковата перетенция. Прави възражение, че не се доказват незаконосъобразно бездействие на служители на ответника и причинени вреди на ищеца. По делото са приложени доказателства за извършвана дезинфекция в

помещенията на следствения арест и затвора. Ищецът не е подавал оплаквания за нахапвания от вредители, не е търсил медицинска помощ. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Прокурор Ю. от СГП дава заключение, че исковата претенция е основателна и доказана и следва да бъде уважена.

Административен съд София - град, I отделение, 43 състав, след като взе предвид направените в исковата молба твърдения, изразеното становище на пълномощника на ответника и това на представителя на СГП и въз основа на приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

М. В. П. е пребивавал на територията на ареста на [улица] за времето от 02.11.2018г. до 25.04.2019г., когато е преместен в затвора в [населено място], където се е намирал до края на исковия период на 12.09.2019г.

За условията в ареста и в помещенията на СЦЗ са разпитани трима свидетели, чиито показания съдът кредитира изцяло като обективни, непротиворечиви и достоверни. Свидетелят Е. Д. М. дава показания, че заедно с ищеца са пребивавали на територията на 11 отряд в СЦЗ от месец юни 2019г. до 05.05.2019г. Първоначало М. П. е бил настанен в 15 килия, а по-късно е преместен в килията на Е. М.. В 15 килия е имало хиляди дървеници, които тормозили ищеца и другите настанени лишени от свобода. Д. се намирали навсякъде и най-вече в затворническите легла, в подматрачните рамки имало около 20 – 30 гнезда на вредителите. Дезинфекция е извършвана, но тя е неефективна. С препарат е пръскано само в ъглите на помещението. За ефективна дезинфекция на една стая са нужни 4 – 5 часа, а фирмата формално е обработвала помещението в рамките на 20 минути. Жалби не са подавани от страх. Охраната на затвора също се оплаквали от епидемията от дървеници и подавали жалби. М. П. не е можел да спи и се е оплаквал, че има психически проблеми от недоспиване.

Свидетелката А. С. П., приятелка на ищеца, която го е посещавала в ареста и в затвора, дава показания, че М. П. се е оплаквал, че не може да спи, защото е нахапан от дървеници. Няма нормални условия на пребиваване, от 01.11.2018г. до настоящия момент има проблеми с дървениците.

Свидетелят М. В. З. потвърждава, че в ареста на „Г.М. Д.“ условията са лоши. Помещението, в което са били настанени е малко, няма въздух, всичко е в прах, има дървеници и хлебарки. Срещу вредителите се пръска веднъж месечно, но няма резултат. От насекомите цялото тяло става в обриви и е непоносимо. М. П. също имал обриви по тялото си. Никой не можел да спи. Проблемът е от години и не е отстранен.

От страна на ответника са представени договор с [фирма] от 13.11.2018г. за дезинсекция и дератизация на сградите на ГД „ИН“. В договора е посочено, че дезинсекцията се извършва шест пъти годишно, а дератизацията – два пъти годишно. Към договора са приложени протоколи за приемане на извършените услуги, подписани от заявител, ръководител и извършител на обработката.

По делото е приета справка от ИСДВР П. Ч., видно от която, почистването и хигиенизирането на спалните помещения се извършва от лишените от свобода. Всеки месец те получават сапуни, прах, белина и други препарати за почистване. Дезинсекция и дератизация се извършват по договора с [фирма]. Одеята и олекотените завивки се изтрупват веднъж месечно и се перат два пъти в годината. Спалните помещения се хигиенизират ежедневно с наличните препарати. Представени са доказателства за предоставяне на почистващи препарати и материали

по месеци, включващи и лишените от свобода от 11 група.

По подаден сигнал за хлебарки и дървеници в помещението на 11 група на СЦЗ е извършена проверка от РЗИ – С. през месеците август и септември 2019г. Протоколите от проверката доказват занижена хигиена и наличие на дървеници и хлебарки в помещения на СЦЗ. Дадени са предписания за дезинсекция и дератизация, изпълнени под контрола на служителите на РЗИ.

Представена е справка от МЦ на СЦЗ, видно от която ищецът не е подавал молби или жалби до медицинските специалисти, касаещи здравословни проблеми, свързани с нахапвания от дървеници.

От правна страна: Искът е допустим, а разгледан по същество е частично основателен.

Съгласно разпоредбата на чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода или задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3, който в своята ал. 1 предвижда, че тези лица не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод извършване на административна дейност. Според чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС в случаите по ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.

В случая са налице законовите предпоставки, обуславящи частична основателност на предявения иск за претърпени неимуществени вреди, произтичащи от неблагоприятни условия при задържане под стража и изтърпяване на наказание лишаване от свобода от ищеца в периодите предмет на исковата молба.

Законът забранява осъдените и задържани лица да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко и унижително отношение и задължава държавата да им осигури от една страна, условия, съобразени с уважението към човешкото достойнство, от друга - начинът и методът на изпълнение на наказанието да не ги подлага на страдание или трудности от степен над неизбежното ниво на страдание, присъщо на задържането, и от трета - като се има предвид практическите нужди на задържането, тяхното здравословно и физическо състояние да бъдат адекватно гарантирани.

В случая е установено неизпълнение на законови задължения – неосигуряване на благоприятни и хигиенични условия при задържането под стража и изтърпяване на наказанието лишаване от свобода. От събраните по делото доказателства се установява, че в помещенията, в които е бил настанен ищеца в следствения арест и в СЦЗ е имало множество дървеници, които не са били унищожени при извършваните дезинсекция и дератизация. Свидетелите З. и П. дават показания, че задържаните в следствения арест на [улица] са били нахапани от дървеници, имали са обриви, положението им е било непоносимо, не са могли да спят нощно време. Условията в СЦЗ също не са били хигиенични и благоприятни. Свидетелят М. установява наличие на множество дървеници в спалните помещения, дори епидемичен характер на проблема, за който сигнал е подаден от охраната на СЦЗ. Горното се потвърждава и от

протоколите за извършена проверка по сигнал от страна на РЗИ – С., констатира наличие на лоши хигиенни условия, хлебарки и дървеници в помещения на СЦЗ. Действително, ответникът представя доказателства за сключен договор и подписани приемо-предавателни протоколи за извършени услуги по договора, но реално, въпреки предприетите действия, не са осигурени здравословни, безопасни и хигиенни условия нито в следствения арест, нито в СЦЗ. Доказано е незаконосъобразно бездействие на служителите на ответника при изпълнение на задълженията им за осигуряване на благоприятни условия по време на задържане под стража или изтърпяване на наказание лишаване от свобода.

Неоснователни са доводите на ответната страна за недоказаност на претърпените от ищеца неимуществени вреди. Въз основа на събраните по делото доказателства, при приложението на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, неимуществените вреди се предполагат до доказване на противното. След като е доказано нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, по силата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС е налице и втората предпоставка за ангажиране отговорността на ответника, а именно настъпването на неимуществени вреди. Съдът не счита, че презумпцията е оборена със справка от медицинската служба за липса на оплаквания от М. П.. Свидетелят М. в показанията си разяснява, че жалби не се подават от страх и че жалба срещу лошите битови условия е подадена от охраната на затвора. Наличието на оплаквания за дървеници и хлебарки се доказва от протоколите от проверката на РЗИ – С., извършена по сигнал. Установената от доказателствата по делото липса на хигиенно-битови условия несъмнено предполага унижително отношение, уронващо човешкото достойнство.

Между незаконосъобразното бездействие и вредите има пряка и непосредствена причинно – следствена връзка.

Относно размерът на обезщетението: От установеното по делото неизпълнение не следва автоматично обезщетяване на причинените неимуществени вреди в парично изражение, възприето за дължимо от този, чиито права са нарушени, съобразно неговото лично, субективно усещане. Естеството и характерът на причиненото страдание съдът следва да прецени не само от страна на субективното възприятие и усещане на пострадалия за причинена вреда, но и с конкретните факти, от които тя произтича и най-вече обезщетението следва да е съобразено с общите схващания за справедливост, съобразени от съда при приложението на чл.52 от Закона за задълженията и договорите. При отчитане на интензитета на негативните преживявания, продължителността от 315 дни за исковия период, като се има предвид, че М. П. е настанен в ареста на 02.11.2018г. , при съобразяване на стандарта на живот в страната и решения на ЕСПЧ, съдът счита, че обезщетението следва да бъде определено в размер от 2500 лева за целия исков период.

Върху определената сума за обезщетение се дължи и претендираната законна лихва от датата на предявяване на иска на 19.09.2019г. до окончателното плащане.

При този изход на правния спор, своевременно направено искане и доказани разноски по списък по чл. 80 /л.136/, на ищеца се дължат разноски в размер общо на 435 лева, от които 30 лева държавна такса и такса за призоваване на свидетел и адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата в минимален размер от 405 лева, съобразно уважената част от иска, на основание чл. 286, ал. 3 от ЗИНЗС.

На ответника не се дължи юрисконсултско възнаграждение, на основание чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, предвид частичното уважаване на иска.

Воден от горното и на основание чл. 284, ал. 1 и чл. 286, ал. 3 от ЗИНЗС,

Административен съд София - град, I отделение, 43 състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ с адрес [населено място], [улица], на основание чл. 284, ал.1 от ЗИНЗС да заплати на М. В. П., ЕГН [ЕГН] с настоящ адрес СЦЗ, [населено място], [улица] сума в размер на 2500 (две хиляди и петстотин) лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС за периода от 02.11.2018г. до 12.09.2019г. при задържане на ищеца в следствен арест и настаняване в СЦЗ при неблагоприятни битови условия.

ОТХВЪРЛЯ иска до пълния предявен размер от 50 000 лева.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ с адрес [населено място], [улица], на основание чл. 286, ал.3 от ЗИНЗС да заплати на М. В. П., ЕГН [ЕГН] с настоящ адрес СЦЗ, [населено място], [улица], чрез адв. И. Ю. сума в размер 435 /четирисотин тридесет и пет/ лева, представляваща разноски за съдебното производство.

Решението подлежи на обжалване в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София – град.

СЪДИЯ: